

สรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2556

เรื่อง “วิธีการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้สอน สายสังคมศาสตร์”

วันพฤหัสบดีที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2557

ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีหลากหลายมาก ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอน และนวัตกรรมการเรียนการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นบุคลากรสายวิชาการจำนวนทั้งสิ้น 20 คน และสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ดังนี้

วิธีการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้สอน สายสังคมศาสตร์

รายวิชาที่ผู้เข้าร่วมโครงการสอนในปัจจุบัน มีดังนี้

1. ชีววิทยาทั่วไป, ชีววิทยาของเซลล์
2. ชีวเคมี, เคมี
3. ฟิสิกส์, ฟิสิกส์ทั่วไป, ปฏิบัติการฟิสิกส์ 1
4. การวิจัย
5. หลักการตลาด, กลยุทธ์การตลาด
6. หลักการบัญชี, การบัญชีบริหาร
7. การจัดการด้านการเงิน
8. Thermodynamios
9. การปลูกพืชไร่ดิน, สัตวบาล, เทคโนโลยีการเกษตร
10. องค์กรและการจัดการ
11. การบริหารทรัพยากรมนุษย์
12. เศรษฐกิจและวิถีชีวิต
13. สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, สิ่งแวดล้อมศึกษา, ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
14. เศรษฐศาสตร์, ธุรกิจระหว่างประเทศ
15. พฤติกรรมผู้บริโภค/การบริหารการตลาด
16. Strategy Management, Business Research, Orgamigation and Mangment
17. การจัดการโลจิสติกส์

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education ; TQF : HEd)

หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสาขาวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

- มคอ.1 คือ มาตรฐานคุณวุฒิตามระดับคุณวุฒิของแต่ละสาขา/สาขาวิชาประกาศใช้แล้ว 4 สาขาวิชา
คือ พยาบาล/โลจิสติกส์/คอมพิวเตอร์/วิศวกรรมศาสตร์
- มคอ.2 คือ การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร
- มคอ.3 คือ รายละเอียดของรายวิชา
- มคอ.4 คือ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม
- มคอ.5 คือ รายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา (มคอ.3)
- มคอ.6 คือ รายงานผลการดำเนินงานของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4)
- มคอ.7 คือ รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร (มคอ.2)

เมื่อดำเนินการรายงานผล เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาแล้ว (มคอ.7) สกอ. จะมีคณะกรรมการตรวจการประเมิน (ประกันคุณภาพภายใน) ของแต่ละหลักสูตรทุกปี

ปีแรก หากการประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (การประเมินตนเองไม่เป็นไปตามคำรับรอง)
➡ ให้พัฒนา

ปีที่สอง หากการประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (การประเมินตนเองไม่เป็นไปตามคำรับรอง)
➡ ให้พัฒนา หรือปิดหลักสูตร

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางวิชาการอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุง ประกอบด้วย 7 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1	ข้อมูลทั่วไป
หมวดที่ 2	จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
หมวดที่ 3	ลักษณะและการดำเนินการ
หมวดที่ 4	การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
หมวดที่ 5	แผนการสอนและการประเมินผล
หมวดที่ 6	ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน
หมวดที่ 7	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 รหัสและชื่อรายวิชา
- 1.2 จำนวนหน่วยกิต
- 1.3 หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
ระบุชื่อหลักสูตรที่ใช้รายวิชานี้ ยกเว้นวิชาที่เปิดเป็นวิชาเลือกทั่วไป ให้ใช้ “หลายหลักสูตร” และให้ระบุว่า เป็นวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาเฉพาะ เช่น วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพหรือวิชาชีพ วิชาเอก วิชาเอกเลือก เป็นต้น
- 1.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
- 1.5 ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
- 1.6 รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
- 1.7 รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)
- 1.8 สถานที่เรียน
- 1.9 วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

- 2.1 จุดมุ่งหมายรายวิชา
- 2.2 วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา
อธิบายโดยย่อเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชานี้หรือการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ที่เกิดขึ้น เช่น เพิ่มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ web based การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของรายวิชาซึ่งเป็นผลจากงานวิจัยใหม่ๆ ในสาขา

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

- 1.1 คำอธิบายรายวิชา
- 1.2 จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา
- 1.3 จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

การพัฒนาผลการเรียนรู้ในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่มุ่งหวัง ซึ่งต้องสอดคล้องกับที่ระบุไว้ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ตามที่กำหนดในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) โดยมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านให้แสดงข้อมูลต่อไปนี้

1. สรุปสั้นๆ เกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะที่รายวิชามุ่งหวังที่จะพัฒนานักศึกษา
2. คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการสอนที่จะใช้ในรายวิชาเพื่อพัฒนาความรู้ หรือทักษะในข้อ 1
3. วิธีการที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชานี้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านที่เกี่ยวข้อง

4.1 คุณธรรม จริยธรรม คือ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

4.2 ความรู้ คือ ความรู้ที่ต้องได้รับ

4.3 ทักษะทางปัญญา คือ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

4.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อต้องพัฒนา

4.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

5.1 แผนการสอน

ระบุหัวข้อ/รายละเอียด สัปดาห์ที่สอน จำนวนชั่วโมงการสอน (ซึ่งต้องสอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต) กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหัวข้อ/รายละเอียดของรายวิชา

5.2 แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้หัวข้อย่อยแต่ละหัวข้อตามที่ปรากฏในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบของรายวิชา ตามที่กำหนดในรายละเอียดของหลักสูตร สัปดาห์ที่ประเมิน และสัดส่วนของการประเมิน

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

6.1 ตำราและเอกสารหลัก คือ การระบุตำราและเอกสารหลักที่ใช้ในการเรียนการสอน

6.2 เอกสารและข้อมูลสำคัญ คือ การระบุหนังสือ วารสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ ฤกษ์เปรียบเทียบต่างๆ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแหล่งอ้างอิงที่สำคัญอื่นๆ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม

6.3 เอกสารและข้อมูลแนะนำ คือ การระบุหนังสือ วารสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ ฤกษ์เปรียบเทียบต่างๆ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแหล่งอ้างอิงที่สำคัญอื่นๆ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

- 7.1 กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา
- 7.2 กลยุทธ์การประเมินการสอน คือ การระบุวิธีการประเมินที่จะได้ข้อมูลการสอน เช่น จากผู้สังเกตการณ์ หรือทีมผู้สอน หรือผลการเรียนของนักศึกษา เป็นต้น
- 7.3 การปรับปรุงการสอน คือ การอธิบายกลไกและวิธีการปรับปรุงการสอน เช่น คณะ/ภาควิชามีการกำหนดกลไกและวิธีการปรับปรุงการสอนไว้อย่างไรบ้าง การวิจัยในชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น
- 7.4 การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา คือ การอธิบายกระบวนการที่ใช้ในการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของรายวิชา เช่น ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย กระบวนการอาจจะต่างกันไปสำหรับรายวิชาที่แตกต่างกัน หรือสำหรับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน
- 7.5 การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา คือ การอธิบายกระบวนการในการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินจากข้อ 1 และ 2 มาวางแผนเพื่อปรับปรุงคุณภาพ

ภาพประกอบกิจกรรม

1. ภาพการดำเนินโครงการ

ภาพการดำเนินโครงการ (ต่อ)

